

Projecte “Centcelles, el nostre objectiu” Curs 2018-2019: Proposta de treball.

Dins del projecte “Centcelles, el nostre objectiu!” durant el curs 2018-2019 hem partit com sempre del Conjunt monumental de Centcelles, i hem proposat desenvolupar un tema molt general i transversal, centrat en un dels elements que formen part de la iconografia del mosaic que decora la cúpula de l'estança central del monument: la representació de les estacions.

Aquest element ha estat l'eix vertebrador del treball, que hem realitzat a l'entorn del tema: **Mesurar el temps.**

Presentació

En un moment en el qual els canvis en la percepció i en la concepció sobre el temps són molt evidents, en el que l'acceleració, o la sensació d'acceleració i d'inèrcia imparabile ens afecta d'una manera especial, fer un apropament al concepte de temps, en totes les seves vessants, pot ser una proposta útil i, creiem, suggeridora i formativa.

Una mirada global sobre un tema que ens convida a reflexionar sobre aspectes tant diversos com:

- La seva percepció
- La seva representació
- La seva memòria
- La seva organització
- El seu ús

Partint del coneixement i l'estudi de qüestions tant diverses com:

- El temps i la natura / el temps i la ciència / el temps i la tecnologia...
- El temps físic
- El temps filosòfic
- El temps i la mitologia
- El temps i l'art: En l'escultura, en la pintura, en la música, en la dansa, en la literatura, en el cinema...
- El temps i la llengua / les llengües. Les paraules per definir-lo. Les dites sobre el temps
- Sistemes per calcular el temps (calendaris...)
- Objectes per mesurar el temps (clepsidres, quadrants solars, rellotges...)
- El temps de treball / el temps de l'oci
- El registre del temps: el temps passat, el temps present, el temps futur.
- El temps i les comunicacions: el “temps real”.

Antecedents i referents:

· Programa de conferències “Mesurar el temps”. Organitzat pel MNAT el gener de 2001, a propòsit del canvi de segle i de mil·lenni. Tenia com a objectiu fer una aproximació a la història dels calendaris i del còmput del temps i les divisions cronològiques, centrades en les cultures històriques, que havien tingut una influència directa en el nostre actual sistema de còmput del temps. Es van

desenvolupar les dedicades al calendari de l'Egipte faraònic, al calendari romà i a les reformes gregorianes i l'evolució del calendari fins a l'actualitat.

· L'exposició "Art i temps", presentada al CCCB i a la qual es va realitzar una visita guiada dins del programa de conferències "Mesurar el temps". Aquesta exposició va estar concebuda i realitzada pel Centre Georges Pompidou de París, on es va presentar del 13 de gener al 17 d'abril del 2000. Del 28 de novembre de 2000 al 20 de febrer de 2001 va ser al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Es va publicar un catàleg.

· En el cas de Centcelles, dins del programa "Totes les arts porten a Centcelles", organitzat pel MNAT l'estiu 2009, es va portar a terme l'activitat "Centcelles i la dansa", en la qual es desenvolupava el tema de el conjunt monumental i les estacions, amb una lectura a partir de la dansa i de la música.

Proposta de treball: Mesurar el temps

- Partir d'un element iconogràfic del mosaic de la cúpula de Centcelles: la representació de les estacions. Coneixement del Conjunt monumental de Centcelles.
- Treball sobre les estacions, que permet introduir molts conceptes importants i útils en l'estudi de l'astronomia, la geografia, les ciències naturals, etc.
- Treball multidisciplinari a l'entorn del concepte del temps, que permet articular propostes des d'àrees tant diverses com el coneixement històric, la tecnologia, les arts, la llengua, etc.
- Treball col·laboratiu amb la formalització de accions i propostes conjuntes.

Proposta d'activitats/ línies de treball

- Tallers al Conjunt monumental de Centcelles: coneixement de l'element catalitzador del projecte.
- Coneixement sobre el sistema de còmput del temps en època romana.
- Coneixement sobre l'evolució dels calendaris i dels sistemes de còmput del temps.
- Representació i incidència del temps en les manifestacions artístiques.
- Treball sobre el temps i la memòria.
- Treball sobre el temps i la música.

Projectes desenvolupats:

El projecte s'ha concretat en les següents propostes:

- “El nostre temps”, treball realitzat per l'alumnat de 5è d'Educació Primària de l'Escola Centcelles. Una proposta pluridisciplinària, treballada des de totes les matèries curriculars i que s'ha articulat a partir de la tria de notícies diàries que els alumnes han anat escollit durant tot el curs i que han treballat i comentat.
- “Viatge al passat”, proposta de l'alumnat de 5è d'Educació Primària de l'Escola Mossèn Ramon Bergadà. Un treball centrat en el llenguatge cinematogràfic, amb la realització d'una pel·lícula, que recull la història de Centcelles partint de l'actualitat, en un “viatge” al passat.
- “La línia del temps”, projecte de l'alumnat de 1r d'ESO del Col·legi Turó. Amb la creació d'una línia del temps, des de l'inici de la humanitat fins als nostres dies, a partir d'una selecció de 100 esdeveniments rellevants, escollits i treballats per l'alumnat.
- “Els enigmes del temps”, proposta de l'alumnat de 3r d'ESO de l'Institut de Constantí. Un treball formalitzat en un “escape room” dedicat al temps, per al qual s'han ideat la història i els enigmes a resoldre, per poder sortir de l'espai, que estarà instal·lat a l'edifici de les Escoles Velles de Constantí.
- “La música és temps!”, treball de l'Escola Municipal de Música, amb la construcció d'un metrònom.

Per la realització dels diferents treballs, a més de les visites i les activitats realitzades a l'entorn del conjunt monumental de Centcelles, s'han organitzat d'altres activitats entorn al patrimoni, lligades a cadascuna de les propostes: Visita al Museu de Badalona i realització del taller “Els déus amagats del calendari” per l'escola Centcelles; Visita al Museu del Cinema de Vilallonga del Camp i realització del guió i dibuix d'una pel·lícula de cine *Nic*, per l'escola Mossèn Ramon Bergadà; Visita a la Vila dels Munts i realització del taller “Us portem a l'hortus!” per l'Institut de Constantí, en el que es van treballar els aspectes mitològics i naturals del pas del temps i de les estacions en el món romà.

El projecte ha confluït en la realització d'una **“càpsula del temps”**, que es dipositarà al conjunt monumental de Centcelles, conformada per objectes i materials relacionats amb el projecte “Centcelles, el nostre objectiu” amb el conjunt de monuments de Centcelles i amb els treballs realitzats durant el curs, que estaran continguts en una capsa fabricada amb polipropilè (material derivat del petroli, que es fabrica a la refinaria de Tarragona i que el MNAT utilitza per l'emmagatzematge del material arqueològic). L'objectiu d'aquesta càpsula del temps és deixar per al futur objectes i reflexions realitzats pel conjunt de participants en el projecte.

“Centcelles, el nostre objectiu” és un projecte educatiu i de participació ciutadana envers el patrimoni, ideat i coordinat pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, que té com a objectius, entre d'altres:

- Introduir noves formes d'accés al coneixement de l'època romana, a partir d'un monument clau de Constantí, el conjunt monumental de Centcelles, que és Patrimoni Mundial.
- Plantejar una experiència de participació ciutadana envers el patrimoni històric i cultural més proper, amb l'objectiu d'implicar els joves en el seu coneixement, valoració i difusió.
- Fomentar entre els participants el treball cooperatiu, que faciliti el desenvolupament d'actituds de respecte, valoració i defensa del patrimoni a través del coneixement i l'aprehensió del mateix.
- Incentivar propostes per al coneixement de Centcelles i de la Història en general, que puguin ser utilitzades per la comunitat educativa i pel conjunt de la societat.
- Aprofundir en la recerca didàctica de la Història i plantejar propostes d'innovació educativa.
- Treballar a partir de les noves tecnologies.

“**Centcelles, el nostre objectiu**” es planteja com un projecte de futur, en el qual els centres educatius de Constantí puguin tenir, en un element patrimonial proper i de primer ordre com és el conjunt monumental de Centcelles, una eina per la formació i l'aprenentatge a partir de propostes de treball innovadores. Al mateix temps es treballa amb la voluntat de fer del Patrimoni i del coneixement històric una eina de desenvolupament i de formació, i a la vegada desenvolupar un projecte de participació ciutadana i d'implicació en la recerca, coneixement i difusió d'un patrimoni que és de tothom i que té, en aquest ús i complicitat, la seva raó de ser.

Amb motiu de la seva cinquena edició, el projecte es va formalitzar en un projecte expositiu, “El fil de la Història”, que recollia els treballs realitzats en aquella edició a l'entorn del valor de la Història i els seu coneixement i de la capacitat comunicativa del fenomen expositiu, així com de la metodologia de treball i de les diferents propostes realitzades des de l'inici del projecte. Tota aquesta informació es pot consultar al catàleg digital de l'exposició “El fil de la Història. Centcelles, el nostre objectiu: un projecte educatiu per a compartir”: <https://goo.gl/CK6TZu>

L'any 2014 aquest projecte va rebre el Premi Didascàlia, a experiències docents, concedits en la **XXII edició dels Premis Auriga**. L'exposició “**El fil de la Història**”, va rebre el **Premi Musa 2017** a exposicions sobre el món antic i el projecte del curs passat “**Vèncer a Olímpia! Celebrem uns jocs... a la grega**”, va rebre el **Premi Auriga Fuscus**, que atorga el Consell Esportiu del Tarragonès.